

สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
อิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

THE STATE OF MANAGEMENT TOWARD EXCELLENCE OF SANTIRATWITTAYALAI SCHOOL
BASED ON THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION QUALITY AWARD (OBECQA)

นางสาวกมลธร กิมอารีย์ *

Kamolporn Kimaree

อาจารย์ ดร.สิวะโชติ ศรีสุทธียากร **

Siwachoat Srisuttiyakorn , Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ผู้ให้ข้อมูล คือ ครู ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และ มาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์การแปรผัน วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยใช้ค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC ≥ 0.50 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามพบว่า ข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 1 มีจำนวน 80 ข้อ และ ข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.66 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 26 รวมข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 81 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ทั้ง 7 หมวด อยู่ในระดับมาตรฐานเพียงเท่านั้น โดยเรียงตามลำดับ (1) หมวด 2 หมวดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 (2) หมวด 4 หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 (3) หมวด 5 หมวดการมุ่งเน้นบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 (4) หมวด 7 หมวดผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 (5) หมวด 3 หมวดการมุ่งเน้นนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 (6) หมวด 6 หมวดการมุ่งเน้นการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 และหมวดที่มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุดคือ (7) หมวด 1 หมวดการนำองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และ เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบในแต่ละหมวดพบว่าทุกองค์ประกอบมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาตรฐานเช่นกัน

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: kamoltorn.kimaree@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: choat.cu@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of the research was to study the state of Santiratwittayalai School Management Toward Excellence Based On The Office Of The Basic Education Commission Quality Award (OBECQA.) The informants participants are 73 teachers of Santiratwittayalai School. Instrumentation is consisted of the a questionnaire, The state of Santiratwittayalai School Management Toward Excellence Based On The Office Of The Basic Education Commission Quality Award (OBECQA). The questionnaire are was presented as a cChecklist and rRating scale. Statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean scores and standard deviation. Analyzed instrumentation quality by using index of Item Objective Congruence and result are 81

The research results showed that the current state of Santiratwittayalai school were performed at the a standard level in seven categories were as follows : (1) Strategic Planning (M=4.00 S.D=0.41), (2) Measurement, Analysis and Knowledge Management (M=3.88 S.D=0.76) (3) Workforce Focus (M=3.88 S.D=0.60) (4) Result (M=3.77S.D=0.50) (5) Customer Focus (M=3.75 S.D=0.80) (6) Process Management(M=3.75 S.D=0.60) and moderate level is (7) Leadership (M=3.47 S.D=0.61) . Besides Additionally, there were 17 sub categories were that performed at the standard level.

คำสำคัญ: เป็นเลิศ/ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

KEYWORDS: EXCELLENCE/ OBECQA

บทนำ

การบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะสำคัญต่าง ๆ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับในปีพุทธศักราช 2559 รัฐบาลประกาศโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ เป็น “ประเทศไทย 4.0” โดยมุ่งเน้นให้เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งการพัฒนาประเทศตามนโยบายดังกล่าวนี้ย่อมส่งผลต่อการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนต้องพัฒนารูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่สำคัญที่จะสามารถนำพาและพัฒนาประเทศตามนโยบายดังกล่าวได้ (สำนักงานรัฐมนตรี, 2559)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะเทคโนโลยี มี

ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการมีทักษะชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพเทียบเคียงกับประเทศต่าง ๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:4) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้ขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 โดยมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ที่จำเป็นและสามารถเทียบเท่านานาชาติตามมาตรฐานสากล (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) โดยหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ การให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 5) โดย การให้โรงเรียนพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพนั้นมีแนวทางในการบริหารคือการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีต้นแบบมาจากรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะสามารถพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศได้ โดยเกณฑ์ดังกล่าวจะช่วยให้องค์กรประเมินตนเองภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล นั้นเป็นเกณฑ์ที่โรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยเทียบเคียงให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนนำร่องที่เข้าสู่โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 (รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2558) แต่เมื่อพิจารณาจากผลการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าโรงเรียนมีมาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีเท่าที่ควร เห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนปีพุทธศักราช 2555 (รอบ3) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอยู่ในระดับคุณภาพ “พอใช้” เพียงเท่านั้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนก็พบว่าจำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง(รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2557-2559) อีกทั้งในแต่ละปีการศึกษาจนถึงปีการศึกษา 2560 นั้นเมื่อพิจารณานโยบายและแนวปฏิบัติในการรับนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็พบว่าโรงเรียน สันติราษฎร์วิทยาลัยไม่ได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนแข่งขันสูง ในขณะที่โรงเรียนอื่นในพื้นที่

ใกล้เคียง กลับถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนแข่งขันสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยนั้นเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้รับความนิยมในการสมัครเข้าเรียนจากกลุ่มเป้าหมายเมื่อเทียบกับโรงเรียนคู่แข่ง อีกทั้งเมื่อพิจารณาด้านการจัดการความรู้ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยยังมีระบบการจัดการความรู้ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ เห็นได้จากการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งยังไม่มีระบบสำหรับการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรภายใน จึงทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ล่าช้าตามไปด้วย (รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2557)

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่เหมาะสมและพัฒนากิจการกิจการของโรงเรียนเพื่อให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศและมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

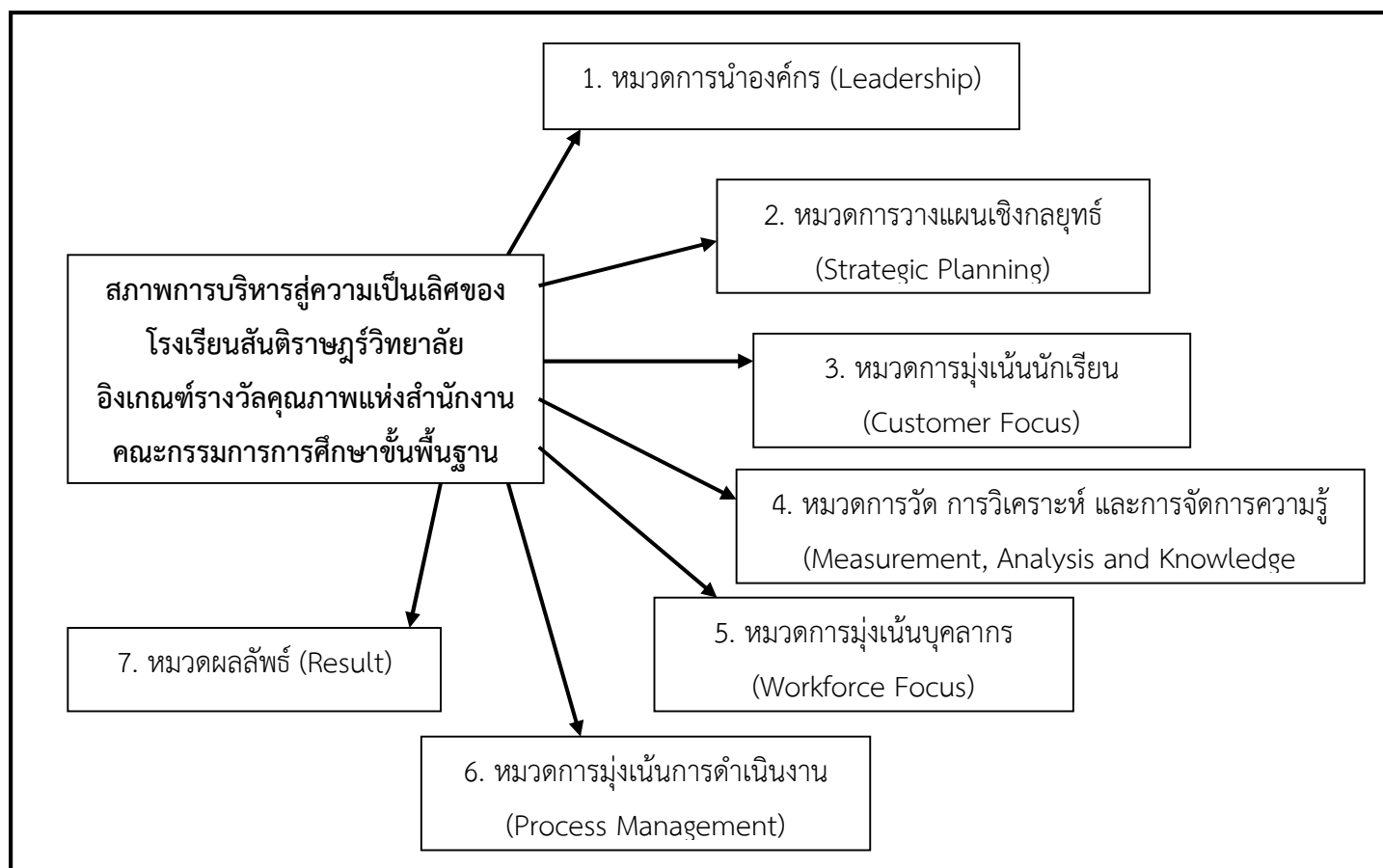
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีที่มาจากเกณฑ์รางวัล Malcolm Baldrige Quality Award (MBNQA) 7 หมวด ได้แก่ หมวด 1 การนำองค์กรหรือภาวะผู้นำ หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวด 3 การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนเสียและตลาด หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้นอาจารย์และบุคลากร (ผู้ปฏิบัติการ) หมวด 6 การจัดการกระบวนการ หมวด 7 ผลลัพธ์หรือผลประกอบการขององค์กร (ชนัตตา ปุยงาม, 2558)

กรอบแนวคิดในการวิจัย ใช้แนวคิดการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

1. หมวดการนำองค์กร (Leadership)
2. หมวดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)
3. หมวดการมุ่งเน้นนักเรียน (Customer Focus)
4. หมวดการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management)

5. ให้ความสำคัญกับบุคลากร (Workforce Focus)
6. ให้ความสำคัญกับการดำเนินการ (Process Management)
7. ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Result)

รูปภาพ 1 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง คือ ครูที่เคยเข้ารับการอบรมความรู้ความเข้าใจเรื่องเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะจะสามารถเข้าใจบริบทและความหมายของเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA ได้แก่ ครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 73 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) แบบสอบถามสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบ่งข้อคำถามเป็น 2 ส่วน คือ

1. สภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย อิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติเป็น 6 หมวด และผลลัพธ์ในหมวดที่ 7 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 81 ข้อ

2. จุดเด่น, จุดด้อย, ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.2) คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้อง ด้านการครอบคลุมเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ และส่วนข้อคำถามที่มีค่า < 0.50 นำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามพบว่า มีข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 1 จำนวน 80 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.66 มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 26 รวมข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 81 ข้อ

จากนั้นผู้วิจัยจึงปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 7 หมวด วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การแปรผัน (CV) และเมทริกซ์สมรรถนะ เพื่อนำเสนอสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการวิจัย

ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และ การสภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมี 73 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-35 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และ อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 26 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6

ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6

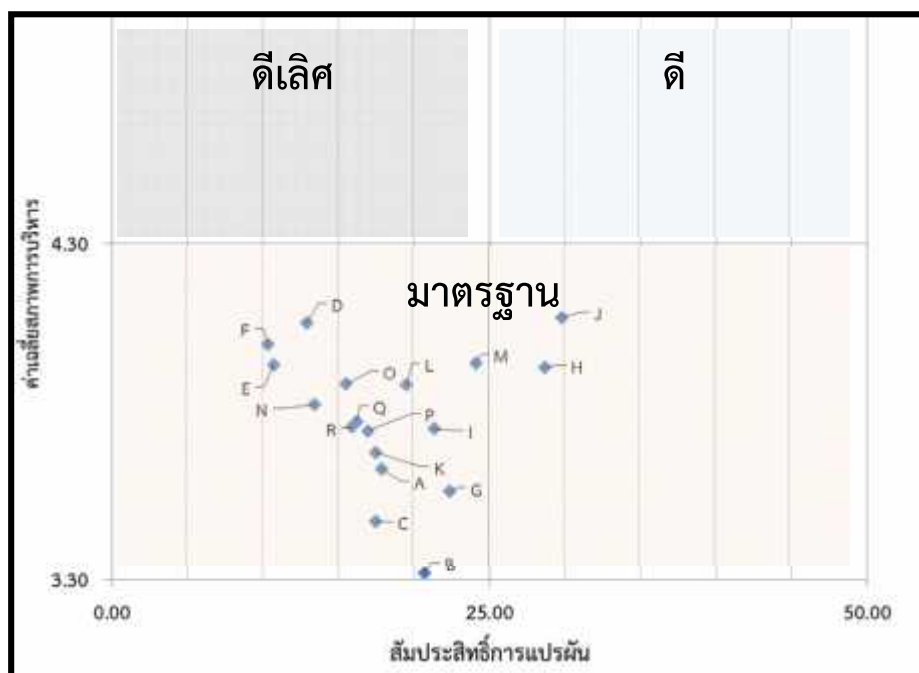
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 และอยู่ในช่วง 6-10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติโดยภาพรวม

สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยรวม 7 หมวด จากการวิเคราะห์ด้วยเมทริกซ์สมรรถนะ (Performance Matrix) พบว่า โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยไม่มีการปฏิบัติในด้านใดที่เป็นเลิศ โดยมีระดับการปฏิบัติในทุกหมวด อยู่ในระดับมาตรฐานเพียงเท่านั้น โดยหมวดที่มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำที่สุด ได้แก่ หมวด 1 การนำองค์กร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.47$ $CV = 17.50$) รองลงมา คือ หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.75$ $CV = 21.40$) และ หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.75$ $CV = 15.94$) หมวดที่มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.00$ $CV = 10.38$) รองลงมาคือ หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($M = 3.88$ $CV = 19.57$) และ หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 3.88$ $CV = 15.55$) และ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบในแต่ละหมวด พบว่าการปฏิบัติทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาตรฐานเช่นกัน ดังปรากฏในตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและ รูปภาพ 2 แผนภาพเมทริกซ์สมรรถนะ (Performance Matrix)

ตาราง 1 : ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

สัญลักษณ์	สภาพการปฏิบัติ	M	S.D	CV
A	1.1 การนำองค์กร	3.63	0.65	17.91
B	1.2 การกักตุนแหล่งทรัพยากรและความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง	3.32	0.69	20.68
C	รวมหมวดที่ 1	3.47	0.61	17.50
D	2.1 การจัดทำกลยุทธ์	4.06	0.53	12.97
E	2.2 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	3.93	0.42	10.75
F	รวมหมวดที่ 2	4.00	0.41	10.38
G	3.1 การรับฟังนักเรียน	3.56	0.80	22.44
H	3.2 ความผูกพันของนักเรียน	3.93	1.13	28.77
I	รวมหมวดที่ 3	3.75	0.80	21.40
G	4.1 การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียน	4.08	1.22	29.88
K	4.2 การจัดการสารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.68	0.64	17.52
L	รวมหมวดที่ 4	3.88	0.76	19.57
M	5.1 สภาพแวดล้อมในการทำงาน	3.94	0.95	24.19
N	5.2 ความผูกพันของบุคลากร	3.82	0.51	13.47
O	รวมหมวดที่ 5	3.88	0.60	15.55
P	6.1 ระบบงาน	3.74	0.64	17.02
Q	6.2 กระบวนการทำงาน	3.77	0.61	16.27
R	รวมหมวดที่ 6	3.75	0.60	15.94

รูปภาพ 2 : แผนภาพเมทริกซ์สมรรถนะ (Performance Matrix)

อภิปรายผล

สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอิงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เมทริกซ์สมรรถนะ (Performance Matrix) พบว่า

สภาพการบริหารในทุกหมวดมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาตรฐาน โดยเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติ คือ หมวด 2 หมวดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวด 4 หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมวด 5 หมวดการมุ่งเน้นบุคลากร หมวด 7 หมวดผลลัพธ์ หมวด 3 หมวดการมุ่งเน้นนักเรียน หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ และ หมวด 1 หมวดการนำองค์กร

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยมีสภาพการบริหารที่ยังไม่เป็นเลิศ กล่าวคือ มีสภาพการบริหารเป็นไปตามมาตรฐานเพียงเท่านั้น สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติที่พิจารณาจากผลการประกันคุณภาพการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนปีพุทธศักราช 2555 (รอบ3) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยอยู่ในระดับคุณภาพ “พอใช้” และผลการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ปีพุทธศักราช 2558 มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 เรื่องผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) นั้นก็อยู่ในเกณฑ์ “พอใช้” เช่นกัน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับประเทศของผลคะแนน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ในรายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์นั้น พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกรายวิชา (รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2558)

แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยต้องได้รับการพัฒนาการบริหารในหมวดต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวดโดยเร็วเพื่อให้สามารถพัฒนาการบริหารของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศต่อไป

เมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงตามลำดับองค์ประกอบที่มีระดับการปฏิบัติในระดับมาตรฐานแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และ องค์ประกอบด้านการนำองค์กร ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำเป็นอันดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการโรงเรียนยังมีการปฏิบัติในการบริหารงานด้วยความโปร่งใสและการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 (สมศ.) ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา ที่มีผลการประเมินในระดับ ดี เพียงเท่านั้น ในขณะที่ตัวบ่งชี้อื่นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2559) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารควรมีการพัฒนาด้านการบริหารงานที่แสดงให้ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ได้ถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้องค์ประกอบด้านการรับฟังนักเรียน (หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน) มีระดับการปฏิบัติในระดับมาตรฐาน แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำเป็นอันดับที่ 2 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยังมีการปฏิบัติงานในการรับฟังเสียงนักเรียนทั้งนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนอนาคตที่ไม่เพียงพอเท่าที่ควร สอดคล้องกับข้อมูลสภาพการปฏิบัติในหมวดที่ 3 ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนก็พบว่าจำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนักเรียน 2,070 คน ปีการศึกษา 2558 มีจำนวนนักเรียน 1,911 คน และปีการศึกษา 2559 มีจำนวนนักเรียน 1,884 คน อีกทั้งในแต่ละปีการศึกษาจนถึงปีการศึกษา 2560 นั้น ก็พบว่าโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยไม่ได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนแข่งขันสูง ในขณะที่โรงเรียนอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์กษัตริย์ราชวงศ์จักรี จัดให้อยู่ในกลุ่มโรงเรียนแข่งขันสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

องค์ประกอบย่อยที่มีระดับการมาตรฐานและมีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาเป็นอันดับที่ 4 ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดการสารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ (หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้) แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยต้องได้รับการปรับปรุงการบริหาร ด้านการจัดการสารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน อันได้แก่ การจัดให้มีระบบสารสนเทศ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ได้รับการเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ที่กล่าวว่าโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยยังมีระบบการจัดการความรู้ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ เห็นได้จากการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งยังไม่มีระบบสำหรับการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรภายใน จึงทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ล่าช้าตามไปด้วย (รายงานประจำปีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย, 2557)

ข้อจำกัดในการวิจัย

สภาพการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจากการรับรู้ของครูในโรงเรียนเท่านั้น ส่งผลให้สภาพการบริหารที่ได้นั้นเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากครูเพียงอย่างเดียว ไม่ครอบคลุมการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง กับโรงเรียนทั้งหมด เช่น ผู้บริหาร นักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารควรปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในด้านความผูกพันของนักเรียน (หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน) และด้านการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานของโรงเรียน (หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้) เนื่องจากมีสภาพการปฏิบัติในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน และควรพัฒนาการบริหารในภาพรวมของทั้ง 7 หมวด เพื่อให้มีระดับการปฏิบัติมากกว่าระดับมาตรฐานและนำไปสู่ระดับเป็นเลิศต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารในด้านความผูกพันของนักเรียน การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาสภาพและระดับการปฏิบัติไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. สืบค้นจาก

<http://math.ipst.ac.th/wp-content/uploads/2015/PDF/Curriculum%202551.pdf>

ชนิตตา ปุยงาม. (2558). *แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่ง*

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย. (2557). *รายงานประจำปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย.

โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย. (2558). *รายงานประจำปีการศึกษา 2558*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย.

โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย. (2559). *รายงานประจำปีการศึกษา 2558*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2557). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ปี 2557-2558*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานรัฐมนตรี. *การศึกษาไทย 4.0*. (2559). สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/aug/354.html>

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. *โรงเรียนมาตรฐานสากล คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559, 21 กันยายน). *โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง*. ศธ 04006/ ว 1744.